

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 8 lipca 2019 r.

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy – Prawo atomowe oraz ustawy o ochronie
przeciwpożarowej**

(druk nr 1205)

I. Cel i przedmiot ustawy

Nowelizacja ustawy o zmianie ustawy – Prawo atomowe oraz ustawy o ochronie przeciwpożarowej została opracowana w celu wdrożenia do prawa krajowego przepisów:

- 1) dyrektywy Rady 2013/59/Euratom z dnia 5 grudnia 2013 r. ustanawiającej podstawowe normy bezpieczeństwa w celu ochrony przed zagrożeniami wynikającymi z narażenia na działanie promieniowania jonizującego oraz uchylającej dyrektywy 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom i 2003/122/Euratom (Dz. Urz. UE L 13 z 17.01.2014, str. 1 i Dz. Urz. UE L 72 z 17.03.2016, str. 69), zwanej dalej „dyrektywą BSS”;
- 2) dyrektywy Rady 2014/87/Euratom z dnia 8 lipca 2014 r. zmieniającej dyrektywę 2009/71/Euratom ustanawiającą wspólnotowe ramy bezpieczeństwa jądrowego obiektów jądrowych (Dz. Urz. UE L 219 z 25.07.2014, str. 42).

Ustawą nowelizującą dokonuje się ponadto zmiany uregulowań dotyczących bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej wynikających z oceny dotychczasowych przepisów, w szczególności w zakresie wskazanym w raporcie z misji Integrated Regulatory Review Service (IRRS) przeprowadzonej w Polsce w 2013 r. przez Międzynarodową Agencję Energii Atomowej (MAEA).

Ustawa wdraża do prawa polskiego dyrektywę BSS, m.in. w zakresie:

- 1) kontroli działalności związanych z narażeniem na promieniowanie jonizujące;

- 2) wymagań dotyczących ograniczników dawek promieniowania jonizującego;
- 3) wymagań w zakresie obrazowania pozamedycznego ludności;
- 4) wartości dawek granicznych dla pracowników;
- 5) ochrony przed promieniowaniem jonizującym pracowników zewnętrznych wykonujących pracę na terenie kontrolowanym lub nadzorowanym;
- 6) obowiązków i uprawnień osób sprawujących w jednostkach organizacyjnych wewnętrzny nadzór nad działalnościami związanymi z narażeniem na promieniowanie jonizujące;
- 7) wymagań dotyczących udostępniania społeczeństwu programu kontroli dozorowych;
- 8) wymagań w zakresie informowania o możliwości zetknięcia się ze źródłem niekontrolowanym oraz działań podejmowanych w takiej sytuacji oraz wymagań w zakresie szkolenia funkcjonariuszy odpowiednich służb oraz żołnierzy, którzy mogą zetknąć się z takimi źródłami;
- 9) wymagań w zakresie ochrony przed narażeniem na promieniowanie jonizujące powodowanym przez radon w miejscach pracy, budynkach, lokalach i pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi;
- 10) wymagań dotyczących stosowania promieniowania jonizującego w celach medycznych;
- 11) wymagań w zakresie narażenia na promieniowanie jonizujące związanego z naturalnie występującymi substancjami promieniotwórczymi, w tym narażenia na promieniowanie jonizujące związanego z działalnością górniczą.

Zagadnienia wskazane w dyrektywie BSS z punktu widzenia konieczności implementacji do polskiego prawa można podzielić na trzy grupy:

- zagadnienia dotychczas uregulowane w ustawie z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe lub rozporządzeniach wydanych na jej podstawie – niewymagające zmian legislacyjnych,
- zagadnienia dotychczas uregulowane w powyższych aktach prawnych – wymagające zmian,
- zagadnienia nieuregulowane dotąd i wymagające wprowadzenia do polskiego porządku prawnego.

Zagadnienia, które nie były dotąd uregulowane w polskim prawie, to przede wszystkim kwestie związane z narażeniem na radon w budynkach mieszkalnych oraz miejscach pracy, kwestie działalności z wykorzystaniem naturalnie występujących materiałów

promieniotwórczych, czy wprowadzenie przez dyrektywę dodatkowej formy reglamentacji działalności z narażeniem w postaci powiadomień (obok dotąd wymaganych zezwoleń i zgłoszeń).

Celem ustawy jest pełne wdrożenie dyrektywy BSS do prawa polskiego, mając na uwadze, aby w kwestiach, w których dyrektywa pozostawia luz decyzyjny dla państwa członkowskiego co do stopnia regulacji, nie nakładać na jednostki organizacyjne obowiązków ponad te, które są niezbędne dla zapewnienia ochrony radiologicznej i pełnego wdrożenia dyrektywy.

Mając powyższe na względzie w ustawie – Prawo atomowe proponuje się:

- 1) ustalenie poziomów odniesienia dla:
 - a) narażenia zewnętrznego ludzi na promieniowanie gamma emitowane przez materiały budowlane wewnątrz pomieszczeń,
 - b) dawek skutecznych otrzymanych przez członków ekip awaryjnych,
 - c) średniorocznego stężenia promieniotwórczego radonu w powietrzu,
 - d) narażenia osób z ogółu ludności w przypadku zdarzenia radiacyjnego i sytuacji narażenia istniejącego;
- 2) dostosowanie do wymagań dyrektywy BSS wartości dawek granicznych skutecznych (efektywnych) i równoważnych oraz wymagań dotyczących wliczania określonych dawek promieniowania do dawek granicznych;
- 3) rozszerzenie obowiązku stosowania ograniczników dawek na osoby z ogółu ludności, jednocześnie przyznając właściwym organom kompetencję do określenia ograniczników dawek na poziomie niższym od zaproponowanego przez kierowników jednostek organizacyjnych wykonujących działalność związaną z narażeniem na promieniowanie jonizujące;
- 4) objęcie obowiązkiem szkolenia z zakresu ochrony radiologicznej członków ekip awaryjnych;
- 5) rozszerzenie zakresu obowiązku informacyjnego wobec pracowników zewnętrznych narażonych podczas pracy na terenie kontrolowanym lub nadzorowanym;
- 6) wprowadzenie nowego systemu ustawicznych szkoleń z zakresu ochrony radiologicznej pacjenta dla osób wykonujących lub nadzorujących wykonywanie badań diagnostycznych, zabiegów i leczenia przy użyciu promieniowania jonizującego;

- 7) rozszerzenie obowiązku uzyskania zezwolenia na wykonywanie działalności polegającej na aktywacji materiału powodującej wzrost aktywności w wyrobie powszechnego użytku;
- 8) wprowadzenie zakazu wykonywania działalności związanej z narażeniem polegającej na aktywacji materiałów dodanych do zabawek lub osobistych ozdób powodującej wzrost ich aktywności oraz na imporcie lub eksporcie takich zabawek lub osobistych ozdób;
- 9) ustalenie wykazu dopuszczalnych sytuacji obrazowania pozamedycznego z podziałem na obrazowanie pozamedyczne z wykorzystaniem medycznych urządzeń radiologicznych i innych urządzeń radiologicznych;
- 10) wprowadzenie powiadomienia jako kolejnej obok zezwolenia i zgłoszenia formy reglamentacji działalności związanej z narażeniem na działanie promieniowania jonizującego, w przypadkach mniejszej wagi;
- 11) określenie przypadków, w których działalność związana z narażeniem na promieniowanie jonizujące nie podlega obowiązkowi uzyskania zezwolenia, zgłoszenia albo powiadomienia, oraz przypadków, w których może być wykonywana na podstawie zgłoszenia lub na podstawie powiadomienia;
- 12) zidentyfikowanie działalności, w których wykorzystuje się naturalnie występujący materiał promieniotwórczy i które prowadzą do narażenia pracowników lub osób z ogółu ludności, którego to narażenia nie można pominąć z punktu widzenia ochrony przed promieniowaniem, wymagających powiadomienia właściwego organu;
- 13) określenie zakresu spraw objętych obowiązkiem konsultacji z inspektorem ochrony radiologicznej;
- 14) wprowadzenie obowiązku pomiaru stężenia radonu lub stężenia energii potencjalnej alfa krótkożyciowych produktów jego rozpadu w miejscach pracy zlokalizowanych na poziomie parteru lub piwnicy na terenach, na których średnioroczne stężenie promieniotwórcze radonu w powietrzu w znacznej liczbie budynków może przekroczyć poziom odniesienia, pod ziemią oraz w miejscach pracy związanych z uzdatnianiem wód podziemnych na terenach, na których średnioroczne stężenie promieniotwórcze radonu w powietrzu w znacznej liczbie budynków może przekroczyć dozwolony poziom odniesienia, wprowadzenie obowiązków w zakresie ochrony radiologicznej pracowników wykonujących pracę w takich miejscach pracy oraz określenie zasad kwalifikacji do kategorii narażenia tych pracowników;

- 15) określenie zasad ochrony radiologicznej członków załogi statku powietrznego narażonych na otrzymanie dawki skutecznej, która może przekroczyć 1 mSv (milisiwert) rocznie, oraz narażonych na otrzymanie dawki skutecznej, która może przekroczyć 6 mSv rocznie;
- 16) wprowadzenie wymagań odnośnie do nowych rodzajów zastosowania promieniowania jonizującego obejmującego narażenie medyczne;
- 17) określenie dodatkowych wymagań odnośnie do przeprowadzania eksperymentów medycznych oraz badań klinicznych z zastosowaniem promieniowania jonizującego;
- 18) określenie wymagań w zakresie przeprowadzania badań przesiewowych z zastosowaniem promieniowania jonizującego;
- 19) wprowadzenie wymogu uzasadnienia narażenia opiekunów i osób towarzyszących pacjentom poddawanych ekspozycji medycznej;
- 20) wprowadzenie obowiązku stosowania diagnostycznych poziomów referencyjnych dla medycznych procedur radiologicznych oraz obowiązku okresowego przeglądu tych poziomów;
- 21) rozciągnięcie odpowiedzialności za ekspozycję medyczną na wszystkie osoby biorące udział w wykonywaniu medycznej procedury radiologicznej odpowiednio do wykonywanych przez te osoby czynności;
- 22) uregulowanie trybu opracowywania i ogłaszania wzorcowych medycznych procedur radiologicznych oraz szczegółowych medycznych procedur radiologicznych;
- 23) nałożenie na jednostki ochrony zdrowia wykonujące medyczne procedury radiologiczne obowiązku poddawania się audytom klinicznym wewnętrznym i zewnętrznym oraz określenie sposobu ich przeprowadzania i związanych z tym kosztów;
- 24) określenie szczegółowych wymagań dotyczących wyposażenia i kontroli parametrów fizycznych urządzeń radiologicznych;
- 25) nałożenie na kierowników jednostek organizacyjnych obowiązku przeprowadzania oceny narażenia osób z ogółu ludności oraz określenie wymagań w zakresie wyznaczania dawek dla osób z ogółu ludności;
- 26) określenie wymagań dla jednostek organizacyjnych odprowadzających na podstawie zezwolenia ciekłe lub gazowe odpady promieniotwórcze do środowiska;
- 27) nałożenie na kierownika jednostki organizacyjnej obowiązku odpowiedniego doboru i właściwego użytkowania przyrządów dozymetrycznych oraz odpowiedniego sprawdzania sprawności, konserwacji i wzorcowania tych przyrządów;

- 28) nałożenie na kierownika jednostki organizacyjnej obowiązku opracowania systemu zarządzania sytuacjami zdarzeń radiacyjnych, przeprowadzenia analizy zagrożeń oraz uwzględnienia wniosków z tej analizy przy opracowywaniu planu postępowania awaryjnego – nałożenie analogicznego obowiązku na wojewodę i ministra właściwego do spraw wewnętrznych w odniesieniu do zdarzeń radiacyjnych o charakterze wojewódzkim i krajowym;
- 29) dostosowanie wykazu organów uprawnionych do wykonywania nadzoru i kontroli w zakresie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej do wymagań wynikających z dyrektywy, poprzez rozszerzenie zakresu kompetencji organów dozoru jądrowego i organów inspekcji sanitarnej oraz przyznanie kompetencji w tym zakresie dyrektorom okręgowych urzędów górniczych w odniesieniu do działalności, o których wykonywaniu będą przyjmować powiadomienia, oraz Prezesowi Urzędu Lotnictwa Cywilnego w zakresie działalności polegającej na eksploatacji statków powietrznych, w których pochodząca od promieniowania kosmicznego dawka skuteczna promieniowania jonizującego, jaką może otrzymać członek załogi statku powietrznego, może przekroczyć 1 mSv rocznie;
- 30) dostosowanie zakresu zadań krajowych punktów kontaktowych do zadań wynikających z dyrektywy;
- 31) dostosowanie zakresu obowiązków i uprawnień inspektora ochrony radiologicznej do zakresu zadań eksperta ochrony przed promieniowaniem określonego w dyrektywie oraz określenie tych obowiązków, które może wykonywać przeszkolony przez inspektora ochrony radiologicznej pracownik jednostki organizacyjnej nieposiadający uprawnień inspektora ochrony radiologicznej, wyznaczony na piśmie przez kierownika jednostki organizacyjnej;
- 32) dostosowanie do wymogów dyrektywy zakresu kontroli źródeł promieniotwórczych i sposobu jej odnotowywania;
- 33) nałożenie na kierownika jednostki organizacyjnej obowiązku niezwłocznego informowania Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki (Prezesa Agencji) o utracie, kradzieży, znacznej utracie szczelności, nieupoważnionym użyciu źródła promieniotwórczego, a także uwolnieniu substancji promieniotwórczej z tego źródła;
- 34) wprowadzenie wymogu zawierania w zezwoleniu na wykonywanie działalności ze źródłem wysokoaktywnym określonych warunków wykonywania tej działalności;

- 35) nałożenie na Prezesa Agencji obowiązku przeprowadzania cyklicznych kampanii odzyskiwania źródeł niekontrolowanych;
- 36) nałożenie na kierownika jednostki organizacyjnej obowiązku rejestracji i analizy sytuacji narażenia przypadkowego, a także przekazywania odpowiedniemu organowi wniosków z tej analizy, a w przypadku jednostki ochrony zdrowia – obowiązku prowadzenia rejestru ekspozycji niezamierzonych i przekazywania Krajowemu Centrum Ochrony Radiologicznej w Ochronie Zdrowia informacji o wystąpieniu ekspozycji niezamierzonej oraz jej przyczynach, skutkach i podjętych działaniach zapobiegawczych;
- 37) określenie generalnej zawartości zakładowego, wojewódzkiego i krajowego planu postępowania awaryjnego oraz wprowadzenie ustawowego wymagania, żeby plany postępowania awaryjnego w przypadku zdarzeń radiacyjnych zawierały m.in. strategię zarządzania sytuacją narażenia istniejącego po zdarzeniu radiacyjnym, której jednym z elementów będzie procedura przejścia z fazy reagowania na zdarzenie radiacyjne do sytuacji narażenia istniejącego;
- 38) nałożenie na jednostkę organizacyjną, wojewodę i ministra właściwego do spraw wewnętrznych obowiązku przeprowadzania okresowych ćwiczeń w celu przeglądu i aktualizacji planów postępowania awaryjnego;
- 39) dodanie przepisów identyfikujących sytuację narażenia istniejącego, wprowadzenie obowiązku niezwłocznego powiadomienia właściwego organu o wystąpieniu takiej sytuacji oraz określenie zawartości strategii zarządzania sytuacją narażenia istniejącego po zdarzeniu radiacyjnym, ujmując w niej główne cele do realizacji oraz poziomy odniesienia;
- 40) nałożenie na ministra właściwego do spraw zdrowia obowiązku opracowywania krajowego planu działania w przypadku długoterminowych zagrożeń wynikających z narażenia na radon w budynkach przeznaczonych na stały pobyt ludzi, określenie zawartości tego planu, trybu jego opracowywania i ogłaszania;
- 41) nałożenie na Głównego Inspektora Sanitarnego obowiązku prowadzenia działań mających na celu identyfikację terenów, na których w znacznej liczbie budynków poziom średniorocznego stężenia promieniotwórczego radonu w powietrzu może przekroczyć poziom odniesienia.

Ustawa wdraża także wymagania dyrektywy Rady 2014/87/Euratom z dnia 8 lipca 2014 r., m.in. w zakresie:

- 1) odpowiedzialności posiadacza zezwolenia za działania wykonawców i podwykonawców, których działania mogą mieć wpływ na bezpieczeństwo jądrowe obiektu jądrowego, oraz za posiadanie odpowiednich zasobów ludzkich przez tych wykonawców i podwykonawców;
- 2) wymogu, aby obiekty jądrowe były projektowane, lokalizowane, budowane, uruchamiane, eksploatowane i likwidowane, mając na względzie cel polegający na zapobieganiu awariom, a w przypadku zajścia awarii — ograniczaniu jej skutków i unikaniu wczesnych lub dużych uwolnień promieniotwórczych;
- 3) wprowadzenia systemów zarządzania, które przyznają właściwy priorytet bezpieczeństwu jądrowemu i promują możliwość kwestionowania skutecznej realizacji odnośnych zasad i praktyk bezpieczeństwa, oraz odpowiednio wczesnego zgłaszania przez personel problemów związanych z bezpieczeństwem;
- 4) systematycznego i regularnego poddawania bezpieczeństwa obiektu jądrowego ponownej ocenie w pełnym zakresie wskazanym w dyrektywie;
- 5) okresowych samoocen oraz międzynarodowej wzajemnej oceny wybranych aspektów bezpieczeństwa obiektów jądrowych.

Celem przedmiotowej ustawy nowelizującej jest także uregulowanie innych kwestii wymagających udoskonalenia w zakresie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej, w szczególności w zakresie wskazanym w raporcie z misji Integrated Regulatory Review Service przeprowadzonej w Polsce w 2013 r. przez MAEA, w szczególności :

- zmodyfikowanie krajowego systemu planowania i postępowania awaryjnego na wypadek zdarzenia radiacyjnego,
- wprowadzenie planowania strategicznego w zakresie bezpieczeństwa jądrowego kraju,
- określenie na poziomie ustawowym przesłanek odwoływania Prezesa Agencji oraz wprowadzenie kadencyjności tego organu,
- zmiana przepisów dotyczących ochrony fizycznej obiektów jądrowych, w szczególności w odniesieniu do opracowywania podstawowego zagrożenia projektowego.

Mechanizm IRRS (Zintegrowany Przegląd Dozoru Jądrowego) został wprowadzony przez MAEA w celu wzmocnienia efektywności infrastruktury państw członkowskich związanej z bezpieczeństwem materiałów jądrowych, źródeł i odpadów radioaktywnych, przy

jednoczesnym podkreśleniu odpowiedzialności państw członkowskich za bezpieczeństwo tych materiałów (oraz ich transportu) na ich terytorium. W tym celu przegląd IRRS obejmuje porównanie rozwiązań prawnych, technicznych i politycznych stosowanych w poszczególnych państwach ze standardami MAEA i dobrymi praktykami. Mechanizm ten ma oparcie w art. 113a ust. 2–4 ustawy – Prawo atomowe wdrażającym do prawa polskiego przepis art. 9 ust. 3 dyrektywy Rady 2009/71/Euratom z dnia 25 czerwca 2009 r. ustanawiającej wspólnotowe ramy bezpieczeństwa jądrowego obiektów jądrowych (Dz. Urz. UE L 172 z 02.07.2009, str. 18, z późn. zm.).

W celu wykonania zaleceń misji IRRS proponuje się w ustawie – Prawo atomowe:

- 1) kompleksowe uregulowanie zagadnień planowania i postępowania awaryjnego, w tym w szczególności:
 - a) rozbudowę przepisów dotyczących zgłaszania zdarzeń radiacyjnych właściwym organom,
 - b) rozbudowę przepisów dotyczących sporządzania planów postępowania awaryjnego,
 - c) wprowadzenie obowiązku wyznaczania wokół obiektu jądrowego stref planowania awaryjnego,
 - d) wprowadzenie obowiązku prowadzenia monitoringu radiacyjnego środowiska na terenie i poza terenem jednostki organizacyjnej zaliczonej do I lub II kategorii zagrożeń;
- 2) wprowadzenie umocowania ustawowego przyjmowania przez Radę Ministrów strategii bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej państwa;
- 3) określenie przesłanek odwoływania Prezesa Agencji i kadencyjność sprawowania przez niego funkcji;
- 4) zmianę niektórych przepisów dotyczących funduszu odpadowego oraz dotyczących odpadów promieniotwórczych, w tym:
 - a) wprowadzenie obowiązku przekazywania do składowania odpadów promieniotwórczych z obiektów energetyki jądrowej w stanie stałym, co pozwoli na zwiększenie bezpieczeństwa w postępowaniu z tymi odpadami,
 - b) nałożenie na gminę, na terenie której zlokalizowano Krajowe Składowisko Odpadów Promieniotwórczych (KSOP), oraz na Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych (ZUOP) obowiązku udzielania mieszkańcom informacji na temat składowiska; efektem projektowanych działań będzie lepsze

poinformowanie lokalnej społeczności o funkcjonowaniu KSOP i jego konsekwencjach, co zapewni ludności pełną i łatwo dostępną informację na temat bezpieczeństwa funkcjonowania składowiska,

- c) przeniesienie kompetencji do nadawania składowisku statusu KSOP oraz sprawowania nadzoru nad funduszem likwidacyjnym do właściwości ministra właściwego do spraw energii, jak również uzależnienie nakazu zawieszenia eksploatacji elektrowni jądrowej, nakładanego przez Prezesa Agencji w przypadku nieodprowadzania wpłat na fundusz likwidacyjny, od wniosku ministra właściwego do spraw energii; efektem proponowanych zmian będzie zwolnienie organów dozoru z konieczności realizacji zadań niemających charakteru dozоровego i niezwiązanych bezpośrednio z celami funkcjonowania tych organów, co jest zgodne z zaleceniami Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej;
- 5) zmianę przepisów dotyczących ochrony fizycznej obiektów jądrowych, zwłaszcza wprowadzenie zasad dotyczących opracowywania, uzgadniania, uchwalania i wykorzystywania podstawowego zagrożenia projektowego.

Wprowadzenie tych zmian, z jednej strony pozwoli na wzmocnienie systemu bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej w Polsce, a z drugiej strony będzie wykonaniem rekomendacji misji IRRS.

Nowelizacja przewiduje także zmianę art. 14 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, rozszerzając zadania krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego o branie udziału w likwidacji zagrożenia, w tym w działaniach ratowniczych, w przypadku wystąpienia zdarzenia radiacyjnego. W dotychczasowym stanie prawnym nie było służby przeznaczonej do działania w sytuacji zdarzenia radiacyjnego, a dotychczasowe faktyczne przygotowanie jednostek Państwowej Straży Pożarnej (PSP) nie miało umocowania ustawowego. Zaproponowane brzmienie przepisu pozwoli na precyzyjne wskazanie – przez Komendanta Głównego PSP – zadań, obowiązków i procedur ratowniczych w przypadku udziału sił i środków PSP podczas działań na miejscu zdarzenia radiacyjnego.

Proponuje się aby ustawa weszła w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia. Dla art. 2 ustawy proponuje się, aby wszedł on w życie z dniem 1 stycznia 2020 r., gdyż przepis ten nie ma charakteru przepisu wdrażającego przepisy Unii Europejskiej, a nakłada nowe zadania na krajowy system ratowniczo-gaśniczy.

Ustawa podlega obowiązkowi notyfikacji do Komisji Europejskiej. Jak wynika z przypisu 2 do tytułu ustawy, została ona notyfikowana w dniu 30 stycznia 2019 r. pod numerem 2019/32/PL, zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), które wdraża postanowienia dyrektywy (UE) 2015/1535 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 września 2015 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (Dz. Urz. UE L 241 z 17.09.2015, str. 1).

Obowiązkowi notyfikacyjnemu podlega również część projektowanych aktów wykonawczych do ustawy.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 82. posiedzeniu w dniu 13 czerwca 2019 r.

Projekt ustawy (druk sejmowy nr 3237) był projektem rządowym. Marszałek Sejmu skierował projekt do pierwszego czytania do Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Komisja podjęła decyzję o powołaniu Podkomisji nadzwyczajnej do rozpatrzenia przedmiotowego rządowego projektu ustawy. Podkomisja po rozpatrzeniu projektu na posiedzeniach w dniach: 12 marca, 2, 9 i 25 kwietnia oraz 15 maja 2019 r. przygotowała sprawozdanie. Komisja rozpatrzyła projekt ustawy na posiedzeniu w dniu 11 czerwca 2019 r. (druk sejmowy nr 3503). Zmiany wprowadzone do projektu ustawy na etapie prac w Komisji, miały w większości charakter redakcyjno-porządkujący i nie wpłynęły znacząco na *meritum* przedłożenia rządowego.

W trakcie drugiego czytania na 82. posiedzeniu Sejmu w dniu 13 czerwca 2019 r. nie zgłoszono poprawek.

Sejm uchwalił ustawę w brzmieniu przedłożenia rządowego ze zmianami proponowanymi przez Komisję, przy 405 głosach za, 2 głosach przeciw oraz 1 głosem wstrzymującym się

III. Uwagi szczegółowe

- 1) art. 3 pkt 16¹ i 16², art. 7¹ i art. 7², art. 411¹ i inne – znając uzasadnienie konieczności dodania do ustawy – Prawo atomowe wskazanych przepisów oznaczonych techniką

indeksową, należy zwrócić uwagę, iż zgodnie z *Rekomendacjami dla legislatorów dotyczącymi wybranych zagadnień legislacyjnych* zaakceptowanymi przez kierownictwo Rządowego Centrum Legislacji, Biura Legislacyjnego Kancelarii Sejmu i Biura Legislacyjnego Kancelarii Senatu po szkoleniu „*Ujednolicanie praktyki legislacyjnej rządowych i parlamentarnych służb legislacyjnych*” – *Jachranka, wrzesień/październik 2011 r.* – za błędną należy uznać technikę stosowania w akcie normatywnych równolegle dwóch różnych technik oznaczania dodawanych przepisów – tj. indeksowej i literowej, co ma miejsce w ustawie – Prawo atomowe. W obrębie ustawy nie została zachowana konsekwencja w zakresie sposobu oznaczania przepisów. Użyta technika legislacyjna jest nieprawidłowa także z uwagi na § 89 Zasad techniki prawodawczej;

- 2) art. 1 pkt 17 lit. a noweli – w przepisie tym wprowadza się nowe brzmienie zdania pierwszego w ust. 2 art. 11 ustawy – Prawo atomowe. Należy podnieść, że proponowana nowelizacją treść przedmiotowego zdania pierwszego jest taka sama (identyczna) jak dotychczasowa treść przepisu. W związku z czym zmiana w pkt 1 w pkt 17 w lit. a nie wnosi wartości normatywnej, a co za tym idzie powinna zostać usunięta.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 17 skreśla się lit. a;

- 3) art. 1 pkt 19 lit. e noweli, art. 12a ust. 5e ustawy – Prawo atomowe – we wskazanym przepisie oraz w szeregu innych przepisów nowelizacji przewiduje się, że Prezes Państwowej Agencji Atomistyki (Prezes Agencji) zamieszcza stosowne informacje „w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej”. Należy podkreślić, iż w obecnym brzmieniu ustawy – Prawo atomowe w większości przepisów zawierających obowiązek zamieszczania (publikowania) informacji przez Prezesa Agencji, ustawodawca posługuje się sformułowaniem „w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach podmiotowych Prezesa Agencji”. Jednocześnie należy podnieść, iż w obecnie obowiązującej ustawie nie zachowano konsekwencji w przedmiotowej materii. W związku z powyższym ujednolicenie terminologii w ramach ustawy – Prawo atomowe we wskazanym zakresie należy wskazać jako postulat *de lege ferenda*.

- 4) art. 1 pkt 116 lit. c noweli – w art. 124 ust. 2 ustawy – Prawo atomowe zawarto regulację, zgodnie z którą decyzjom o nałożeniu kary pieniężnej nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności. Podkreślenia wymaga, iż rygor natychmiastowej wykonalności nadaje się decyzjom, w przypadku gdy wykonanie praw lub obowiązków, o których rozstrzyga się w decyzji, jest w danym czasie konieczne, a zwłoka w ich wykonaniu zagrażałaby istotnym dobrom chronionym oraz stwarzałaby niebezpieczeństwo realnego wystąpienia zagrożeń, o których mowa w art. 108 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego (k.p.a.). Cechą wspólną wszystkich przypadków nadania decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności, wskazanych w art. 108 § 1 k.p.a., jest nie tylko celowość niezwłocznego wdrożenia decyzji w życie, lecz także istnienie przeciwwskazań dla oczekiwania na rozpatrzenie rekursu. Kryterium pomocnym dla ustawodawcy decydującego się na umieszczenie w przepisie klauzuli wykonalności decyzji z mocy prawa, winno być ustalenie, czy dolegliwość wymierzana na mocy rozstrzygnięcia organu administracji publicznej ma charakter restytucyjny, represyjny czy też egzekucyjny. Natychmiast wykonalne mogą być orzeczenia o wymierzeniu dolegliwości, na mocy których dochodzi do ustania naruszenia prawa, powodującego zagrożenia dla wartości i dóbr prawem chronionych, takich jak: zdrowie, życie, dobra materialne znacznej wartości. Natomiast brak racjonalnego uzasadnienia dla natychmiastowej wykonalności orzeczeń o wymierzeniu administracyjnej kary pieniężnej, ponieważ podstawową funkcją takiej dolegliwości jest z reguły represja. Mając powyższe na uwadze należy rozważyć uchylenie ust. 2 w art. 124 ustawy – Prawo atomowe.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 pkt 116 lit. c otrzymuje brzmienie:
„c) uchyla się ust. 2”.
- 5) art. 1 pkt 117 noweli – proponowany przepis art. 126 ust. 2 ustawy – Prawo atomowe przewiduje, że „[ś]rodki uzyskane z tytułu kar pieniężnych są dochodami budżetu państwa”. Należy rozważyć skreślenie tego przepisu jako zbędnego (niemającego wartości normatywnej). Kary pieniężne stanowią dochód budżetu państwa zgodnie z art. 111 pkt 12 ustawy o finansach publicznych, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej. Ponadto należy zwrócić uwagę, iż dotychczasowy ust. 1 w art. 126

ustawy – Prawo atomowe, zgodnie z którym „[k]ary, o których mowa w art. 123, podlegają, wraz z odsetkami za zwłokę, egzekucji w trybie określonym w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym w administracji”, powtarza normę zawartą w art. 2 §1 pkt 2 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 pkt 117 otrzymuje brzmienie:
„117) w art. 126 uchyla się ust. 2”.

Mirosław Reszczyński

Główny legislator